

«On a single berry of grapes ... Ευρωπαϊκό έργο e-twinning»

Σιούρλα Πολύμνια

Δασκάλα στο 87^ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης
polymniasi@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το έργο e-twinning "On a single berry of grapes..." υλοποιήθηκε ως πρόγραμμα στην Ευέλικτη Ζώνη και με διάχυση στα μαθήματα, της Γλώσσας, της Φιλαναγνωσίας, της Μελέτης Περιβάλλοντος, της Αισθητικής Αγωγής, της Πληροφορικής και της Φυσικής Αγωγής. Βασικός σκοπός του έργου ήταν οι μαθητές να γνωρίσουν, να κατανοήσουν και να μάθουν για το αμπέλι (ένα από τα βασικά προϊόντα της χώρας μας), την καλλιέργεια και τα προϊόντα του, καθώς και την ιστορία και το ρόλο του στην παράδοση, τη θρησκεία, την τέχνη και τη λογοτεχνία. Η χρήση Τ.Π.Ε. στο έργο, κατείχε πρωταρχικό ρόλο, καθώς η επικοινωνία με τα σχολεία-συνεργάτες πραγματοποιούνταν μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του e-twinning (Twinspace), e-mails, και skype, ενώ πολλές δραστηριότητες διενεργήθηκαν με τη βοήθεια λογισμικών, και online εφαρμογών. Ωστόσο, κρίθηκε απαραίτητο να υπάρχουν και δραστηριότητες που δεν απαιτούσαν τη χρήση Τ.Π.Ε., έτσι ώστε να καλύπτονται όλοι οι αισθητηριακοί τομείς των μαθητών. Όλο το υλικό που δημιουργήθηκε από την επεξεργασία του θέματος αναρτήθηκε στο Twinspace. Τα παιδιά έμαθαν να συνεργάζονται, να παίρνουν πρωτοβουλίες, να συζητούν και εξοικειώθηκαν με τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας. Το θέμα τους άρεσε και το έδειξαν έμπρακτα. Το ενδιαφέρον τους έμεινε αμείωτο, σε όλη τη διάρκεια του έργου, και η συμμετοχή τους ήταν ενεργητική.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: αμπέλι, σταφύλι, κρασί, έργο e-twinning, Τ.Π.Ε.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το e-twinning είναι η κοινότητα των σχολείων της Ευρώπης, η οποία προωθεί τη σχολική συνεργασία στην Ευρώπη, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ. Η δράση e-twinning πραγματοποιείται μέσω της ηλεκτρονικής του πλατφόρμας, που παρέχει online εργαλεία. Προσφέρει τη δυνατότητα σε μαθητές και εκπαιδευτικούς να επικοινωνήσουν, να συνεργαστούν, να διεξάγουν έργα, να μοιραστούν ιδέες, να ανταλλάξουν καλές πρακτικές και να αισθάνονται πως αποτελούν μέρος μιας ευρωπαϊκής κοινότητας μάθησης.

Ως θέμα του e-twinning έργου, που διεξήχθει, επιλέχθηκε το αμπέλι, ένα από τα βασικά προϊόντα της χώρας μας, με σκοπό οι μαθητές να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για την καλλιέργεια, τα προϊόντα του, την ιστορία και το ρόλο του στην παράδοση, τη θρησκεία, την τέχνη και τη λογοτεχνία.

Για τη διεξαγωγή του επιλέχθηκε η μέθοδος project, ενώ βασίστηκε στις αρχές της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας. Αναδείχθηκε το μαθητοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας και ενισχύθηκε η συνεργασία μεταξύ των μαθητών, καθώς και η χρήση των Τ.Π.Ε.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

Στο έργο συνεργάστηκαν τέσσερα ελληνικά σχολεία και ένα σχολείο από τη Ρουμανία. Συμμετείχαν μαθητές από τη Β' ως την ΣΤ' Δημοτικού. Ως γλώσσα επικοινωνίας χρησιμοποιήθηκε η αγγλική. Στο 12/θέσιο σχολείο μας, υλοποιήθηκε στη Β1' τάξη, με 25 μαθητές.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ:

Από Φεβρουάριο μέχρι Ιούνιο του 2017, τρεις ώρες εβδομαδιαία της Ευέλικτης Ζώνης (40 ώρες), 12 ώρες Γλώσσας, 10 ώρες Μελ. Περιβάλλοντος, 62 ώρες συνολικά.

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ:

Γλώσσα, Φιλαναγνώσια, Μελέτη Περιβάλλοντος, Πληροφορική, Εικαστικά, Μουσική, Θεατρική Αγωγή, Φυσική Αγωγή.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Βασικός σκοπός του έργου ήταν οι μαθητές να γνωρίσουν, να κατανοήσουν και να μάθουν για το αμπέλι (ένα από τα βασικά προϊόντα παραγωγής της χώρας μας), την καλλιέργεια και τα προϊόντα του, καθώς και την ιστορία του, το ρόλο του στην παράδοση, τη θρησκεία, την τέχνη και τη λογοτεχνία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- a. Να αποκτήσουν γενικές γνώσεις για το φυτό του αμπελιού και την καλλιέργειά του.
- b. Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία του αμπελιού στη διατροφή και στην οικονομία, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.
- c. Να γνωρίσουν την ιστορία του αμπελιού από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.
- d. Να πληροφορηθούν τη σημασία του αμπελιού στην αρχαία Ελλάδα.
- e. Να αναγνωρίσουν το ρόλο του αμπελιού στην αρχαία Ελλάδα, μέσα από ιστορικές αναφορές, τη μυθολογία και έργα τέχνης.
- f. Να έρθουν σε επαφή με μύθους, λαογραφικές παραδόσεις, παροιμίες, αινίγματα, έθιμα και τραγούδια που έχουν σχέση με το αμπέλι.
- g. Να εντοπίσουν το ρόλο του αμπελιού στη χριστιανική θρησκεία.
- h. Να προσεγγίσουν λογοτεχνικά έργα με θέμα το αμπέλι.
- i. Να έρθουν σε επαφή με διάφορες μορφές τέχνης, όπως γλυπτική, ζωγραφική κλπ.
- j. Να αποκτήσουν μουσειακή εκπαίδευση.

- κ. Να εξοικειωθούν με τη χρήση της ηλεκτρονικής τεχνολογίας και να προσεγγίσουν τις Τ.Π.Ε. ως εργαλεία και πηγές πληροφόρησης και μάθησης.
- λ. Να αναπτύξουν κλίσεις και δεξιότητες, που θα συμβάλλουν στην καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής τους σκέψης.
- μ. Να μάθουν να εργάζονται μέσα σε κλίμα συνεργατικότητας και αλληλεπίδρασης, να αναλάβουν πρωτοβουλίες, να σκεφθούν, να εκφράσουν απορίες, να διατυπώσουν ερωτήσεις, να προβληματισθούν.
- ν. Να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους, μέσα από ποικίλους τρόπους έκφρασης (γλωσσική, αισθητική, κτλ).
- ο. Να εμπλουτίσουν και να καλλιεργήσουν το λεξιλόγιό τους, τον προφορικό και γραπτό τους λόγο.
- π. Να διασκεδάσουν, να παίξουν, να χαρούν μέσα από ποικίλες δραστηριότητες.

ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

Το θέμα του έργου ήταν πλήρως συμβατό με το Α.Π.Σ. καθώς υπάρχουν διδακτικές ενότητες σχετικές με το θέμα στα εξής γνωστικά αντικείμενα της Β' Δημοτικού:

Γλώσσα Β':

«Μες στο μουσείο», αφορμή για αναφορά σε μουσειακά εκθέματα σχετικά με το αμπέλι. «Πατητήρι», αφορμή για την επεξεργασία της διαδικασίας παραγωγής κρασιού. (Στόχοι του ΑΠΣ: Γνωριμία με τη λαογραφική παράδοση του τόπου. Καλλιέργεια λεξιλογίου. Επαφή με τα μουσεία. Σχετίζονται με τους f, j, n, ο στόχους του έργου.)

«Η αλεπού κι ο λέλεκας», αφορμή για μελέτη του μύθου του Αισώπου «Η αλεπού και τα σταφύλια». (Στόχος του ΑΠΣ: Λεκτική έκφραση συναισθημάτων. Σχετίζεται με τους η και ο στόχους του έργου.)

«Εφημερίδες, εφημερίδες», αφορμή για δημιουργία εφημερίδας με άρθρα αφιερωμένα στο αμπέλι και το σταφύλι. (Στόχοι του ΑΠΣ: Εξοικείωση με τις εφημερίδες και το περιεχόμενό τους. Αναζήτηση πληροφοριών. Εμπλουτισμός λεξιλογίου. Σχετίζονται με τους κ, n, ο στόχους του έργου.)

«Τα ψηλά βουνά», αφορμή για τη διδασκαλία του ποιήματος «Σε μια ρόγα από σταφύλι». (Στόχοι του ΑΠΣ: Εξοικείωση με αφηγηματικά κείμενα. Παραγωγή αφηγηματικών κειμένων. Σχετίζονται με τους κ, n, ο στόχους του έργου.)

«Μπισκότα με σταφίδες», αφορμή για ανταλλαγή συνταγών με σταφίδες και εκτέλεση μιας συνταγής. (Στόχοι του ΑΠΣ: Εξοικείωση με κείμενα κατευθυντικού λόγου. Παραγωγή αντίστοιχων κειμένων. Σχετίζονται με τους κ, n, ο στόχους του έργου.)

«Πώς γίνεται; Πώς παίζεται; Η μικρή Ελένη», αφορμή για παραδοσιακά παιχνίδια με θέμα το αμπέλι. (Στόχοι του ΑΠΣ: Κατανόηση γραπτών και προφορικών οδηγιών. Σχετίζεται με τους κ, n, ο στόχους του έργου.)

Ανθολόγιο Α'-Β': «Ο παππούλης», αφορμή για τις εργασίες που απαιτούνται για την καλλιέργεια του αμπελιού στη διάρκεια του έτους (Στόχοι

του ΑΠΣ: Καταγραφή αγροτικών εργασιών. Κοινωνική ζωή. Μελέτη Περιβάλλοντος. Δημιουργική έκφραση. Σύνδεση με επιστημονικά πεδία άλλων μαθημάτων. Σχετίζονται με τους α, ο στόχους του έργου.)

Φιλαναγνωσία: Επεξεργασία βιβλίων σχετικών με το επιλεγμένο θέμα όπως:

«Το Τεσσεροφύλλι» της Ζωής Βαλάση, «Τα πρέπει και τα θέλω του Σκιάχτρου το καπέλο» της Ναντίνας Κυριαζή, «Παλιά επαγγέλματα ζωντανέψτε...!» της Κατερίνας Μανανεδάκη, «Ένα τσαμπί σταφύλι» της Μαρίας Γουμενοπούλου, «Αμπέλι, σταφυλάκι και γλυκό κρασάκι» της Άντας Φωτοπούλου.

Μαθηματικά Β΄: «Προβλήματα μαθηματικών» Επεξεργασία προβλημάτων με θέμα τα προϊόντα του αμπελιού.

Μελέτη Περιβάλλοντος Β΄: Ενότητα 7: Τα φυτά (Στόχοι του ΑΠΣ: Να αναγνωρίσουν τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των φυτών. Να γνωρίσουν χαρακτηριστικά και ιδιότητες των φυτών μέσα από παροιμίες, αινίγματα, λαϊκά τραγούδια, εκφράσεις κτλ. Να αναγνωρίσουν το ρόλο των φυτών στη διατροφή του ανθρώπου. Να αντιληφθούν ότι τα φυτά αποτέλεσαν και αποτελούν πηγή έμπνευσης για τους ανθρώπους. Σχετίζονται με τους α, b, f, h, i στόχους του έργου.)

Ενότητα 15. Πολιτισμός: Στο Λαογραφικό Μουσείο, 15.3 Τα παλιά αντικείμενα διηγούνται. (Στόχοι του ΑΠΣ: Να κατανοήσουν το ρόλο του Μουσείου στην ανάδειξη του πολιτισμού και της παράδοσης. Να εξασκηθούν στην άντληση πληροφοριών. Να ευαισθητοποιηθούν στη σωστή συμπεριφορά μέσα σε ένα μουσείο. Σχετίζονται με τους f, j στόχους του έργου.)

Πληροφορική: αναζήτηση πληροφοριών, χρήση λογισμικών.

Αισθητική Αγωγή (εικαστικά, μουσική): ζωγραφιές, κατασκευές, τραγούδια.

Φυσική Αγωγή: Παραδοσιακά παιχνίδια και παιχνίδια που παιζόταν στην αρχαία Ελλάδα, εκμάθηση χορών με τραγούδια που είχαν ως θέμα το αμπέλι.

Όσον αφορά το Δ.Ε.Π.Π.Σ., το έργο διέπονταν από θεμελιώδεις αρχές διαθεματικής προσέγγισης με έμφαση στην επικοινωνία και τη συνεργασία των μαθητών, οι οποίοι αλληλεπίδρασαν, συνεξέτασαν, επεξεργάστηκαν δεδομένα, ανακαλύπτοντας τη νέα γνώση. Παράλληλα, ασκήθηκαν στη χρήση των Τ.Π.Ε. σε συνδυασμό με τις κλασσικές μορφές προφορικότητας και εγγραμματοτισμού.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Για τη διεξαγωγή του έργου επιλέχθηκε η μέθοδος project, ενώ βασίστηκε στις αρχές της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, καθώς και στις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες (Vygotsky, 1934). Σε μια ομαδοσυνεργατική τάξη, οι μαθητές μαθαίνουν πώς να συνεργάζονται και συνεργάζονται για να μαθαίνουν (Ματσαγγούρας, 2003). Έτσι αναδείχθηκε το μαθητοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας και ενισχύθηκε η συνεργασία μεταξύ των μαθητών, και η χρήση των Τ.Π.Ε.

Επίσης, το σενάριο στηρίχτηκε στη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Gardner (Gardner, 1993) και προώθησε την πολυαισθητηριακή προσέγγιση της γνώσης, μιας και τα παιδιά έπρεπε να φτάσουν στον τελικό στόχο της κατανόησης του γνωστικού αντικειμένου, μέσα από ποικίλες δραστηριότητες.

Σ' αυτό το πλαίσιο, η διαθεματική προσέγγιση στηρίχθηκε σε ομαδοκεντρικά σχήματα λειτουργίας της τάξης, επικεντρωμένα σε συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης, καθώς και καλλιέργειας κλίματος αποδοχής και αλληλεγγύης, δεδομένα που ανατρέπουν τον ατομικό ανταγωνισμό που χαρακτηρίζει τη λειτουργία του παραδοσιακού ελληνικού σχολείου (Χρυσafiδης, 2000).

Στο σκοπό του έργου συνέβαλε η ψηφιακή εκπαίδευση και τα διάφορα ψηφιακά περιβάλλοντα, τα οποία εμπλούτισαν τη μεθοδολογία και τις στρατηγικές του προγράμματος.

Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, επιτρέπει τη μετάβαση από το δασκαλοκεντρικό χαρακτήρα της διάλεξης, στο μαθητοκεντρικό μοντέλο της ανακαλυπτικής, διερευνητικής μάθησης (Bruner, 1960). Οι εκπαιδευτικές εφαρμογές των ΤΠΕ, που συνδυάζουν ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, αλληλεπίδραση των μαθητών με τον υπολογιστή και αυτενέργεια των μαθητών στην πορεία του μαθήματος, τείνουν να μεγιστοποιούν τα οφέλη της τεχνολογίας στην σχολική τάξη.

Οι Τ.Π.Ε., αποτελούν πολυδύναμα μέσα επικοινωνίας, αναζήτησης, επεξεργασίας και διάδοσης πληροφοριών, που μπορούν να επιδράσουν καταλυτικά στη διεύρυνση και τον εμπλουτισμό των διδακτικών και μαθησιακών διαδικασιών. Συμβάλλουν δε στη δημιουργία μαθησιακών περιβαλλόντων, τα οποία διευκολύνουν την πρόκληση του ενδιαφέροντος, την ενεργητική συμμετοχή και την εποικοδόμηση της γνώσης από τους μαθητές (Βλαχάβας, Δαγδιλέλης, Ευαγγελίδης, Παπαδόπουλος, Σατρατζέμη & Ψύλλος, 2004). Η ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να αποκτήσουν ένα είδος «πληροφοριακής κουλτούρας» και ενισχύουν τη βελτίωση των διαδικασιών διδασκαλίας και εκμάθησης, αλλά και γενικότερα δημιουργούν τις συνθήκες για την ανάπτυξη ιδιαίτερων δεξιοτήτων και την απόκτηση νέων γνώσεων (Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης, 2013).

Η προσθετική τους αξία συνίσταται τόσο στη συνδιαμόρφωση της διδασκαλίας από κοινού δασκάλου-μαθητών, στην αναζήτηση πηγών από τα ίδια τα παιδιά, όσο και στην άμεση πρόσβαση της πληροφορίας, στην επεξεργασία και στο μετασχηματισμό της γνώσης σε εκπαιδευτικό υλικό, αξιοποιήσιμο από τους μαθητές. Επίσης από τη "φύση" τους οι ΤΠΕ εξυπηρετούν τις διαθεματικές προσεγγίσεις του έργου, εμπλέκοντας αρκετές γνωστικές περιοχές και ευνοούν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Οι μαθητές οι οποίοι κατείχαν ενεργό ρόλο, συνεργάστηκαν, ερεύνησαν, κατανόησαν, έπαιξαν, έμαθαν και στο τέλος παρήγαγαν οι ίδιοι γνώση.

Αξιοποιήθηκε η διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, χρησιμοποιώντας και τις νέες τεχνολογίες, με σκοπό να παρακινηθούν οι μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες, τη συναισθηματική τους νοημοσύνη, αλλά και την κριτική τους σκέψη. Ακόμη καλλιέργησαν τη δημιουργικότητά τους, ανέπτυξαν την αυτενέργειά τους και έμαθαν να συνεργάζονται.

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες των τεσσάρων, ή των δύο ατόμων (όταν χρησιμοποιούσαν Η/Υ), (ομαδοσυνεργατικά), προκειμένου να

ευνοηθούν οι συνεργατικές δράσεις, να εκφράσουν τις απόψεις τους και να δραστηριοποιηθούν στις διαδικασίες της ομάδας. Αναζήτησαν πληροφορίες, έργα τέχνης, πίνακες ζωγραφικής, εξερεύνησαν διάφορες ψηφιακές πηγές (με την καθοδήγηση της δασκάλας τους) και ενεπλάκησαν σε βιωματικές δράσεις.

Η δασκάλα της τάξης, καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, είχε το ρόλο του συνεργάτη, του εμπυχωτή, του βοηθού, του συμβούλου, του καθοδηγητή, του συντονιστή της μάθησης, του οργανωτή του υλικού και την ευθύνη της ανάρτησής του στο TwinSpace.

ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

Τα Εργαλεία Τεχνολογίας που χρησιμοποιήθηκαν για τη διεξαγωγή του έργου ήταν: Google docs, τηλεδιάσκεψη Skype, E-mail, Google maps, Powerpoint, βίντεο, Windows Live Movie Maker, Inspiration, Photoshop, Microsoft Office Word, εργαλείο δημιουργίας συννεφόμενων Wordle, Hot Potatoes, on line διαδικτυακό εκπαιδευτικό παιχνίδι, TwinSpace.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Α' ΦΑΣΗ (ΔΙΑΡΚΕΙΑ 5 ΩΡΕΣ)

Αρχικά επιχειρήθηκε η κινητοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών. Για τη δημιουργία ερεθίσματος, η τάξη έλαβε ένα γράμμα, από τους μαθητές ενός σχολείου της πόλης μας, οι οποίοι έστειλαν πρόσκληση συνεργασίας για το έργο e-twinning «On a single berry of grapes ...». Τα παιδιά απάντησαν στο γράμμα και δέχτηκαν τη συνεργασία.

Ακολούθησε συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης με θέμα το αμπέλι. Με τη μέθοδο του καταιγισμού ιδεών, καταγράφηκαν οι ιδέες των παιδιών που αναδύθηκαν αυθόρμητα και έγινε διαχωρισμός αξόνων προς διερεύνηση.

Συγκεντρώθηκε υλικό σχετικό με το θέμα μας (βιβλία, παραμύθια, εικόνες, cd, dvd, τραγούδια, πίνακες ζωγραφικής κ.ά.) και πραγματοποιήθηκε ενημέρωση των γονέων για το έργο, με στόχο την εξασφάλιση της συναίνεσης και της συνεργασίας τους.

Β' ΦΑΣΗ: (ΔΙΑΡΚΕΙΑ 47 ΩΡΕΣ)

Αφού πραγματοποιήθηκε η πρώτη επαφή, μεταξύ των εκπαιδευτικών, οργανώθηκε η διαχείριση του TwinSpace σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα του προγράμματος. Γινόταν ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων σχετικά με την πρόοδο των εργασιών. Καταγραφόταν οι πληροφορίες σχετικά με την αναζήτηση υλικού, τις δράσεις των παιδιών, την κατασκευή παρουσιάσεων για το έργο και τα τελικά προϊόντα συνεργασίας. Οργανώθηκαν από κοινού δραστηριότητες επικοινωνίας με τους μαθητές, αλλά και παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού.

Για να έρθουν σε επαφή τα μέλη της ομάδας, τα παιδιά, με τη βοήθεια της δασκάλας, αναζήτησαν στο Google maps τα συνεργαζόμενα σχολεία, βρήκαν πού βρίσκονται στο χάρτη και είδαν φωτογραφίες των σχολείων από την ίδια εφαρμογή. Μετά οι μαθητές φωτογράφησαν την τάξη τους και τους υπόλοιπους χώρους του σχολείου, με στόχο να συστήσουν το σχολείο τους

στους συνεργάτες. Έτσι, για τη γνωριμία, των συνεργατών (παιδιών και δασκάλων) πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή φωτογραφιών των τάξεων και των σχολείων, τηλεδιάσκεψη μέσω Skype, αποστολή επιστολών με συμβατικό ταχυδρομείο και ανταλλαγή μηνυμάτων με e-mail.

Με ένα από τα συνεργαζόμενα σχολεία, το οποίο βρίσκονταν σε σχετικά κοντινή απόσταση, υπήρξε και δια ζώσης επικοινωνία. Ήταν μια δραστηριότητα που χαροποίησε ιδιαίτερα τους μαθητές και των δύο σχολείων. Η συνεννόηση των μαθητών για τη συνάντηση έγινε μέσω ανταλλαγής μηνυμάτων e-mail. Στη διάρκεια της συνάντησης, τα παιδιά έπαιξαν παιχνίδια γνωριμίας στην αυλή με θέμα το σταφύλι, παρακολούθησαν βίντεο σχετικά με το έργο, κατασκεύασαν εικαστικές δημιουργίες και δημιούργησαν σχηματοποιήματα.

Για να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία του αμπελιού και του κρασιού, για τη χώρα μας, τα συνεργαζόμενα σχολεία χωρίστηκαν σε ομάδες, και αναζήτησαν στο διαδίκτυο, με τη βοήθεια της δασκάλας τους, πληροφορίες για την ιστορία τους, στα αρχαία χρόνια.

Η πρώτη ομάδα ανέλαβε να βρει πληροφορίες για τα πρώτα ευρήματα καλλιέργειας και παραγωγής κρασιού, πώς ξεκίνησε η ιστορία του κρασιού και τον τρόπο παραγωγής του στην αρχαιότητα. Η δεύτερη ομάδα αναζήτησε υλικό για το εμπόριο του κρασιού στην αρχαιότητα, πώς έπιναν το κρασί οι αρχαίοι, και τα ειδικά σκεύη (αγγεία) που χρησιμοποιούσαν γι' αυτό. Η τρίτη ομάδα βρήκε μύθους από τη μυθολογία της αρχαίας Ελλάδας σε σχέση με το αμπέλι και το κρασί (το μύθο του Διόνυσου, του Στάφυλου και των Οινότροπων), καθώς και τις γιορτές που γίνονταν προς τιμήν του Διόνυσου. Κάθε ομάδα παρουσίασε τα αποτελέσματα της έρευνά της στους συμμαθητές της και στα συνεργαζόμενα σχολεία.

Μετά τη διήγηση του μύθου των Οινότροπων, τα παιδιά κατασκεύασαν ομαδικές εικαστικές δημιουργίες με τις Οινότροπες.

Κάποια παιδιά έφεραν από το σπίτι τους αντίγραφα αρχαίων αγγείων για να τα δουν οι συμμαθητές τους. Μεταξύ αυτών ήταν και μια κούπα του Πυθαγόρα. Οι μαθητές πειραματίστηκαν και εντυπωσιάστηκαν με τον τρόπο λειτουργίας της κούπας.

Έπειτα δόθηκε στους μαθητές ένας ημιδομημένος εννοιολογικός χάρτης κατασκευασμένος με το λογισμικό inspiration, στον οποίο υπήρχαν εικόνες αγγείων και τα παιδιά έπρεπε να τις κατατάξουν ανάλογα με το είδος του αγγείου.

Στη συνέχεια έπαιξαν ένα παιχνίδι memory με εικόνες – καρτέλες αγγείων. Έκοψαν τις εικόνες των αγγείων και των σκιών τους και τις αντιστοίχισαν. Οι εικόνες ήταν από την ιστοσελίδα: http://pythagoreionip.blogspot.gr/2013/11/blog-post_18.html

Οι μαθητές συμπλήρωσαν ένα φύλλο εργασίας, όπου αντιστοίχισαν αγγεία με τις ονομασίες και τη χρήση τους και έλυσαν ένα κρυπτόλεξο με θέμα τα αγγεία κρασιού στην αρχαία Ελλάδα. Ακολούθησε ένα παιχνίδι αντιστοίχισης των αγγείων με τις ονομασίες τους κατασκευασμένο με την εφαρμογή Hot potatoes και ένα σταυρόλεξο με θέμα τα αγγεία κρασιού,

επίσης, κατασκευασμένο στην εφαρμογή Hot potatoes. Ακόμη, κατασκεύασαν αμφορείς και τους διακόσμησαν.

Έπαιξαν ένα on line διαδικτυακό παιχνίδι, το «Greek pottery Game», με θέμα τα αγγεία, από την ιστοσελίδα <http://www.bmkids.org.uk/greecerpot.htm>. Το παιχνίδι έδινε τη δυνατότητα στα παιδιά να επιλέξουν ένα από τρία αγγεία (υδρία, αμφορέας, κρατήρας), να τα διακοσμήσουν με έτοιμα σχέδια, τα οποία άλλαζαν μέγεθος και τελικά να τα έβαζαν στο φούρνο για να ψηθούν. Το παιχνίδι άρεσε πολύ και το διασκέδασαν, ενώ τα αποτελέσματα της δουλειάς των παιδιών ήταν εξαιρετικά.

Εφόσον, οι μαθητές επεξεργάστηκαν τα αγγεία του κρασιού στην αρχαία Ελλάδα, ακολούθησε επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης μας, έτσι ώστε να συνδέσουν την έρευνά τους με την ιστορία της πόλης τους.

Ο επόμενος άξονας του έργου ήταν το φυτό του αμπελιού. Κάθε σχολείο – συνεργάτης ανέλαβε να βρει ένα τμήμα των πληροφοριών για την καλλιέργεια του φυτού και τις εργασίες που απαιτούνται για αυτό κάθε μήνα του έτους. Στη συνέχεια, οι μαθητές, αφού επεξεργάστηκαν τις πληροφορίες, διδάχτηκαν από το Ανθολόγιο το ποίημα «Ο παππούλης», το οποίο έχει ως θέμα τις γεωργικές εργασίες του αμπελιού στη διάρκεια του έτους. Τα παιδιά περιέγραψαν σε ελεύθερο κείμενο ποιες εργασίες απαιτεί η καλλιέργεια του αμπελιού και ασχολήθηκαν με φύλλα εργασίας (σταυρόλεξο, αντιστοίχιση, συμπλήρωση κενού), που αφορούσαν το συγκεκριμένο θέμα. Έπειτα, πραγματοποιήθηκε κατασκευή εννοιολογικού χάρτη των προϊόντων του αμπελιού, με το λογισμικό Inspiration, ενώ με το εργαλείο δημιουργίας συννεφώλεξων Wordle, οι μαθητές κατέγραψαν τα αγαπημένα τους προϊόντα, από το αμπέλι.

Για να διαπιστώσουν και στην πραγματικότητα, τα παιδιά, την ανάπτυξη του φυτού της κληματαριάς, δύο μαθήτριες ανέλαβαν να φωτογραφίζουν κάθε μήνα μια κληματαριά που βρίσκεται κοντά στο σχολείο και στο σπίτι τους. Στα τέλη Απριλίου, όλη η τάξη πραγματοποίησε μελέτη πεδίου, επισκεπτόμενη την κληματαριά από κοντά. Οι μαθητές την παρατήρησαν προσεκτικά και μελέτησαν τα φύλλα, τους βλαστούς και τα άνθη της. Κάποια παιδιά έβλεπαν για πρώτη φορά κληματαριά.

Στο βιβλίο της «Γλώσσας» της Β' Δημοτικού οι ενότητες 17-21 έχουν ως θέμα την εφημερίδα. Δουλεύοντας τις ενότητες αυτές, τα παιδιά κινητοποιήθηκαν και αποφάσισαν να εκδώσουν τη δική τους εφημερίδα. Πρότειναν διάφορα θέματα, για τα οποία θα μπορούσαν να γράψουν ένα άρθρο. Μοιράστηκαν τα θέματα και ανέλαβαν δράση ως μικροί δημοσιογράφοι. Από τη θεματολογία της εφημερίδας δε θα μπορούσε να λείπει το αμπέλι και το κρασί. Έγραψαν, λοιπόν, άρθρα για την ιστορία του κρασιού και για τα αγγεία που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι για το κρασί, ενώ πήραν συνέντευξη από έναν αρχαιολόγο, έχοντας ως αφορμή την ενασχόλησή τους με το θέμα «Το κρασί και τα αγγεία του στην αρχαία Ελλάδα». Επιπλέον, έγραψαν άρθρο για την επίσκεψη που πραγματοποίησαν στο Δημοτικό Σχολείο -συνεργάτη και για την επίσκεψή τους στο Αρχαιολογικό Μουσείο.

Με αφορμή το κείμενο «Μπισκότα με σταφίδες» από το βιβλίο της Γλώσσας, οι μαθητές έχοντας υπόψη πως η σταφίδα παράγεται από το σταφύλι, σύνδεσαν το μάθημα με το e-twinning project και προθυμοποιήθηκαν να φτιάξουν τα μπισκότα της συνταγής. Ένας μαθητής έφερε το βιβλίο που περιείχε τη συνταγή. Σ' αυτό υπήρχαν κι άλλες συνταγές με σταφίδες οι οποίες στάλθηκαν στα σχολεία - συνεργάτες.

Από το βιβλίο της Γλώσσας πάλι, ως επέκταση του κειμένου «Η αλεπού κι ο λέλεκας», οι μαθητές μελέτησαν το μύθου του Αισώπου «Η αλεπού και τα σταφύλια». Έγινε ανάγνωση του μύθου, συζήτηση και εξαγωγή του συμπεράσματός του. Από το διαδίκτυο τα παιδιά είδαν διάφορες εκδοχές και εικονογραφήσεις του μύθου, ενώ όλη η τάξη μαζί αναπαρήγαγε το μύθο σε μορφή ποιήματος. Έπειτα, οι μαθητές σε ένα φύλλο εργασίας βρήκαν τις σύνθετες λέξεις που κρύφτηκαν στην κληματαριά, πριν τις ανακαλύψει η αλεπού, ζωγράρισαν το μύθο και τον δραματοποίησαν. Για τις ανάγκες της δραματοποίησης, στήθηκε πρώτα το σκηνικό. Οι μαθητές σε προηγούμενη δραστηριότητα είχαν κατασκευάσει τσαμπιά σταφυλιών, τα οποία κόλλησαν στον τοίχο σχηματίζοντας μια κληματαριά. Μετά έφτιαξαν τρία μεγάλα τσαμπιά σταφύλια, για να τα φορέσουν τα παιδιά που θα έπαιζαν το ρόλο των σταφυλιών και μία μάσκα για την αλεπού. Χωρίστηκαν σε ομάδες, προετοίμασαν τους ρόλους τους και τους έπαιξαν με μεγάλη επιτυχία.

Για να κατανοήσουν οι μαθητές το ρόλο που κατέχουν το αμπέλι και το κρασί στη θρησκεία μας, επισκέφτηκαν την εκκλησία της ενορίας, παρακολούθησαν τη Θεία Λειτουργία και κατόπιν έλαβαν τη Θεία Κοινωνία. Μετά το τέλος της λειτουργίας, ο παπάς μίλησε στα παιδιά, με απλά λόγια, για τη σημασία του αμπελιού και του κρασιού στην εκκλησία. Τους έδειξε το Ευαγγέλιο στολισμένο με την άμπελο και μια εικόνα, όπου ο Χριστός εικονιζόταν ως η άμπελος και οι Άγιοι Απόστολοι ως οι καρποί του, ενώ τους μίλησε και για το μυστήριο της Θείας Κοινωνίας. Αφού ολοκλήρωσε όσα είχε να πει, τους ζήτησε να παρατηρήσουν διάφορα σημεία του ναού, όπου υπήρχε η άμπελος. Σκαλισμένη στο μαρμάρινο τέμπλο (μαρμαρογλυπτική), σκαλισμένη στην Ωραία Πύλη του ιερού (ξυλογλυπτική), κεντημένη σε θρησκευτικό λάβαρο. Επιστρέφοντας στο σχολείο τα παιδιά είδαν το σχετικό υλικό για το θέμα αμπέλι – κρασί – Εκκλησία, που είχε αποσταλεί από τα σχολεία συνεργάτες και έλυσαν ένα σχετικό σταυρόλεξο.

Ένας άλλος άξονας του έργου ήταν «Το αμπέλι, το σταφύλι και το κρασί στη Λογοτεχνία». Τα σχολεία αναζήτησαν βιβλία με το συγκεκριμένο θέμα. Από το βιβλίο «Τα ψηλά βουνά» του Ζαχαρία Παπαντωνίου έγινε ανάγνωση και επεξεργασία της αρχής του βιβλίου και του ποιήματος «Τσιριτρό», στίχος του οποίου αποτελεί και τον τίτλο του project. Από το βιβλίο «Το Τεσσεροφύλλι» της Ζωής Βαλάση, αναγνώστηκε μια ιστορία από την παράδοση της Νάξου για το «Πώς έγινε το κρασί». Άλλα παραμύθια που διαβάστηκαν και συζητήθηκαν στην τάξη ήταν «Τα πρέπει και τα θέλω του Σκιάχτρου το καπέλο» της Ναντίνας Κυριαζή και «Παλιά επαγγέλματα ζωντανέψτε...!» της Κατερίνας Μανανεδάκη, από το οποίο τα παιδιά βρήκαν ενδιαφέρουσες πληροφορίες για το επάγγελμα του βαρελά. Από το διαδίκτυο αναγνώστηκαν και συζητήθηκαν στίχοι του

Οδυσσέα Ελύτη που αναφερόταν στο αμπέλι, το ποίημα της Μαρίας Γουμενοπούλου «Γλυκό τσαμπί σταφύλι» και το παραμύθι «Ένα τσαμπί σταφύλι». Από το βιβλίο της Άντας Φωτοπούλου «Αμπέλι, σταφυλάκι και γλυκό κρασάκι» έγινε ανάγνωση και συζήτηση των εργασιών που απαιτούνται για την καλλιέργεια του αμπελιού, κάθε μήνα του χρόνου. Έπειτα οι μαθητές βρήκαν τους μήνες που «κρύφτηκαν» σε ένα κρυπτόλεξο. Από το ίδιο βιβλίο διαβάστηκαν διάφορα ποιήματα με θέμα το αμπέλι. Η «λογοτεχνική εβδομάδα» έκλεισε με την επίσκεψη στο σχολείο της συγγραφέως Άντας Φωτοπούλου. Η μέρα της επίσκεψης αφιερώθηκε εξολοκλήρου στο project. Έτσι, το πρωί της ίδιας μέρας στρώθηκε στην τάξη «Το τραπέζι του τρύγου». Κάθε παιδί ανέλαβε να φέρει κάποιο προϊόν που παράγεται από το σταφύλι. Όλη η τάξη μαζί, έγραψε ένα ποίημα για «Το τραπέζι του τρύγου» με τίτλο «Του αμπελιού όλα τα καλά». Τα παιδιά, αφού έφαγαν, μύρισαν ξίδι, ούζο και κρασί και είπαν τις εντυπώσεις τους. Αργότερα, την ίδια μέρα, ήρθε στην τάξη η συγγραφέας κ. Άντα Φωτοπούλου. Αρχικά συστήθηκε στα παιδιά και έκανε μια σύντομη παρουσίαση του βιβλίου της, «Αμπέλι, σταφυλάκι και γλυκό κρασάκι». Έπειτα, τα παιδιά χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες και η συγγραφέας παρουσίασε με θεατρικό παιχνίδι αποσπάσματα του βιβλίου της. Η πρώτη ομάδα χωρίστηκε σε δύο υποομάδες. Η μία ανέλαβε το ρόλο των αμπελουργών και η άλλη του αμπελιού και παρουσίασαν τις εργασίες που απαιτούνται κάθε μήνα του χρόνου για το αμπέλι. Η δεύτερη ομάδα παρουσίασε το μύθο του Διονύσου και των πειρατών και η τρίτη παρουσίασε το μύθο του πουλιού αμπελουργού. Στο κλείσιμο της επίσκεψης τα παιδιά έφτιαξαν μια μεγάλη κάρτα και τη χάρισαν στη συγγραφέα, για να την ευχαριστήσουν.

Συζητώντας με τους μαθητές, μετά την επίσκεψη της συγγραφέως, τα παιδιά πρότειναν να γράψει και η τάξη ένα παραμύθι για το αμπέλι. Αποφασίστηκε με ψηφοφορία το όνομα του πρωταγωνιστή του παραμυθιού και η δημιουργία του παραμυθιού ξεκίνησε. Το παραμύθι αυτό εξελίχθηκε σε συνεργατική δράση, όλων των συνεργαζόμενων σχολείων, καθώς μετά από πρόσκληση των παιδιών της τάξης μας, κάθε σχολείο έγραφε ένα κεφάλαιο του παραμυθιού και παρέδιδε τη σκυτάλη στο επόμενο για να το συνεχίσει. Η ανταλλαγή του υλικού γινόταν μέσω e-mail. Το συνεργατικό βιβλίο - παραμύθι, είχε τον τίτλο "The adventures of Lakis Stafilakis". Οι μαθητές, αφού έγραψαν το παραμύθι με πρωταγωνιστή μια ρόγα από σταφύλι, το εικονογράφησαν.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί η εξαιρετική συνεργασία μεταξύ των σχολείων για την υλοποίηση κοινών δράσεων. Μια άλλη συνεργατική δραστηριότητα, στην οποία συμμετείχαν, επίσης, όλοι οι μαθητές, όλων των συνεργαζόμενων σχολείων, είχε ως θέμα τις παροιμίες για το αμπέλι και το σταφύλι. Αφορούσε τη συλλογή, την ερμηνεία, και την εικονογράφηση των παροιμιών. Ο διαμοιρασμός του υλικού έγινε μέσω των εγγράφων της Google (Google docs).

Μετά τη λογοτεχνία, σειρά είχε η ζωγραφική. Τα παιδιά, με τη βοήθεια της δασκάλας τους, αναζήτησαν στο διαδίκτυο πίνακες ζωγραφικής με θέμα το αμπέλι. Οι πίνακες ζωγραφικής αποτελούν πηγή έκφρασης, δημιουργικότητας, ευχαρίστησης, αλλά και πληροφοριών. Δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να

εμπλουτίσουν τον προφορικό τους λόγο, να συγκρίνουν καταστάσεις, και να δημιουργήσουν ιστορίες.

Τα έργα που επεξεργάστηκαν οι μαθητές ήταν: «Ο μικρός Βάχχος» του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ, «Έφηβος Βάχχος» του Καραβάτζιο, «Το κόκκινο αμπέλι» του Βαν Γκονγκ, «Η Συγκομιδή των Σταφυλιών» ή «Φθινόπωρο» του Φρανθίσκο Γκόγια, «Οι τέσσερις εποχές» του Γ. Τσαρούχη, «Τρύγος», Χαρακτικό του Τάσου, «Νεκρή φύση με σταφύλια» του Βαν Γκονγκ και «Νεκρή Φύση, Σταφύλια» του Γ. Ιακωβίδη.

Οι μαθητές σχολίασαν τους πίνακες, τους περιέγραψαν, παρατήρησαν τα αντικείμενα που υπήρχαν σ' αυτούς και τις ενδυμασίες των ανθρώπων. Πρότειναν δικούς τους τίτλους για κάθε πίνακα. Εξέφρασαν τα συναισθήματα που τους δημιουργήθηκαν, βλέποντας τους πίνακες. Φαντάστηκαν τι κάνουν και τι λένε μεταξύ τους οι άνθρωποι που βρίσκονταν στους πίνακες. Δημιούργησαν μία ιστορία για έναν πίνακα. Έγιναν οι ίδιοι πρωταγωνιστές και δραματοποίησαν την ιστορία που επινόησαν. Ζωγράφισαν μερικούς από τους πίνακες. «Ζωντάνεψαν» έναν πίνακα δικής τους επιλογής και τον αναπαρέστησαν όσο πιο πιστά μπορούσαν, φωτογραφίζοντας το αποτέλεσμα. Με τη βοήθεια του λογισμικού photoshop, οι αναπαραστάσεις των πινάκων έγιναν πιο ρεαλιστικές.

Ακολούθησε επίσκεψη των μαθητών στη Γεωργική Σχολή της πόλης μας για λάβουν μέρος στο εκπαιδευτικό, βιωματικό πρόγραμμα «Κατ' αγρούς Διονύσια». Βασικό χαρακτηριστικό του προγράμματος ήταν η βιωματική προσέγγιση των θεμάτων.

Τα παιδιά επισκέφτηκαν τον αμπελώνα και τον παρατήρησαν. Κατόπιν, μεταφέρθηκαν στο εργαστήριο πηλοπλαστικής. Εκεί άκουσαν το μύθο του Ικάρου και της κόρης του Ηριγόνης και πώς προέκυψε η γιορτή των «Διονυσίων». Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε συζήτηση για τα αγγεία του κρασιού. Οι μαθητές ήξεραν πολλά για το συγκεκριμένο θέμα, καθώς το είχαν δουλέψει στην τάξη και έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Μελέτησαν αντίγραφα πήλινων αγγείων και προσπάθησαν να πλάσουν τα δικά τους με πηλό. Μετά πήγαν στο σκάμμα «ανασκαφών», χωρίστηκαν σε δύο ομάδες, τους ανασκαφείς και τους συντηρητές. Οι ανασκαφείς έσκαβαν προσεκτικά το χώμα και ανακάλυπταν θραύσματα αγγείων, που τα παρέδιδαν στους συντηρητές για να τα καθαρίσουν και να τα συνθέσουν. Στα Διονύσια οι έφηβοι διαγωνίζονταν σε διάφορα παιχνίδια και αγώνες. Τα παιδιά έπαιξαν το παιχνίδι του ασκωλισμού (ισορροπία πάνω σε «ασκό») και της διελκυστίνδας. Το «Κατ' αγρούς Διονύσια» ήταν ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον, βιωματικό, εκπαιδευτικό πρόγραμμα που άρεσε ιδιαίτερα στα παιδιά.

Τις επόμενες μέρες, σε συνεργασία με τη συνάδελφο της Φυσικής Αγωγής οι μαθητές γνώρισαν και έπαιξαν και άλλα παιχνίδια που παιζόταν στην αρχαιότητα.

Γ' ΦΑΣΗ (ΔΙΑΡΚΕΙΑ 10 ΩΡΕΣ)

Οι μαθητές έμαθαν τραγούδια, με θέμα το αμπέλι, με τη βοήθεια της μουσικού του σχολείου, καθώς και παραδοσιακούς χορούς, με τη βοήθεια της

γυμνάστριας, με τους οποίους μπορούσαν να χορευτούν κάποια από αυτά τα τραγούδια. Με φωτογραφίες των παιδιών από την εκμάθηση των χορών, δημιουργήθηκε μια ταινία, στο πρόγραμμα δημιουργίας βίντεο Windows Live Movie Maker.

Επιπλέον οι μαθητές ασχολήθηκαν με φύλλα εργασίας στα οποία έλυσαν προβλήματα μαθηματικών με θέμα το σταφύλι και το αμπέλι. Αναζήτησαν παροιμίες και αινίγματα για το θέμα μας. Δημιούργησαν μια ετικέτα για το δικό τους μπουκάλι κρασί. Ζωγράφισαν το εξώφυλλο του βιβλίου των εργασιών τους.

Μια δραστηριότητα που ενθουσίασε τα παιδιά, ήταν το παίξιμο ενός διαδραστικού παιχνιδιού, δημιουργημένου στην εφαρμογή στο power point με θέμα το αμπέλι, το σταφύλι και το κρασί. Το παιχνίδι περιείχε ερωτήσεις από όλους τους άξονες που διαπραγματεύτηκαν οι μαθητές στη διάρκεια του έργου, ενώ αποτέλεσε και μια μορφή αξιολόγησης.

Τα παιδιά παρουσίασαν τα αποτελέσματα του έργου τους, στους γονείς τους και στους μαθητές του υπόλοιπου σχολείου. Στην παρουσίαση, έπαιξαν θεατρικά δρώμενα, έδωσαν συναυλία με τα τραγούδια που έμαθαν και χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς.

Επιπλέον, οι μαθητές παρουσίασαν τις εικαστικές δημιουργίες τους σε μια έκθεση εικαστικών στο φουαγιέ του σχολείου.

Το υλικό κάθε σχολείου δημοσιοποιήθηκε στο TwinSpace, στο οποίο γινόταν και ημερολογιακή καταγραφή των δραστηριοτήτων και δημιουργήθηκαν ηλεκτρονικοί φάκελοι και θεματικές σελίδες στο TwinSpace με βάση τα υποθέματα, που αποφασίστηκαν, από κοινού, προς επεξεργασία. Το υλικό που παρήγαγε το κάθε σχολείο, διαχέονταν προς επεξεργασία σε όλα τα συνεργαζόμενα σχολεία και αποτελούσε αφορμή για περαιτέρω επεξεργασία του θέματος, ανάλογα με τις διαστάσεις και τα υποθέματα που ασχολούνταν ο κάθε συνεργάτης, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη γόνιμη συνεργασία.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ, ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Το έργο σχεδιάστηκε με τη φιλοσοφία της ανάπτυξης ενός project, αξιοποιώντας τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, την ομαδοσυνεργατική εργασία και την παιδαγωγική αξιοποίηση ψηφιακού υλικού. Βασίστηκε στην ανακαλυπτική μάθηση και στις κοινωνιοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης με έμφαση στη συνεργασία και την αλληλεπίδραση. Δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές να εργαστούν ομαδικά, να συνεργαστούν και να αλληλεπιδράσουν με μαθητές άλλων σχολείων, να αποκτήσουν ενσυναίσθηση, κριτική σκέψη και αυτενέργεια.

Η χρήση της τεχνολογίας, η οποία διέτρεχε το έργο σε όλη την πορεία του, ενθουσίασε τα παιδιά και τους έδωσε τα κίνητρα να αποκτήσουν ψηφιακή εγγραμματοσύνη.

Μέσα από τα έργα τέχνης, οι μαθητές καλλιέργησαν κουλτούρα πολιτισμού. Η επεξεργασία των πινάκων ζωγραφικής είχε απρόσμενα θετικά αποτελέσματα. Τα σχόλιά τους ήταν εύστοχα, ενώ οι τίτλοι που έδωσαν στους

πίνακες ήταν ευφάνταστοι. Η πρακτική αποτέλεσε μια θετική και καινοτόμα πρώτη επαφή με την τέχνη, που χαροποίησε τους μαθητές.

Επίσης, ενισχύθηκε η συνεργασία ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι καλλιέργησαν την ομαδικότητα και αλληλεπίδρασαν με εκπαιδευτικούς άλλων σχολείων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Απαραίτητη κρίθηκε η διαμορφωτική αξιολόγηση, καθώς αποτελεί μια ανατροφοδοτική διαδικασία, προκειμένου να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των διδακτικών και παιδαγωγικών στόχων. Επιβραβεύτηκε η προσπάθεια, το ενδιαφέρον των μαθητών και η συμμετοχή τους, καθώς και η συνεργατική συμπεριφορά που επέδειξαν μέσα στην ομάδα.

Στο τέλος του έργου έγινε η τελική αξιολόγηση με ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι μαθητές όλων των συνεργαζόμενων σχολείων, οι εκπαιδευτικοί, αλλά και οι γονείς.

Οι μαθητές δήλωσαν πως το έργο τους άρεσε πολύ (100%), πως απέκτησαν καινούριες γνώσεις (100%), έμειναν ικανοποιημένοι από τη συνεργασία με τους συμμαθητές τους (92%), είχαν την ευκαιρία να «συναντήσουν» και να συνεργαστούν με μαθητές από άλλα σχολεία (89%), βρήκαν τις δραστηριότητες δημιουργικές και διασκεδαστικές (100%) και θα ήθελαν να συμμετέχουν ξανά σε e-twinning έργο (100%).

Οι εκπαιδευτικοί ήταν ικανοποιημένοι από την συνεργασία (99%), πιστεύουν πως το έργο ενσωματώθηκε στο πρόγραμμα σπουδών (100%), ήταν καινοτόμο (100%), η χρήση της τεχνολογίας ήταν χρήσιμη (99%), το Twinspace ήταν οργανωμένο (98%), θα ξανασυμμετέχουν σε e-twinning έργο (100%) και θα συνιστούσαν και σε άλλους συναδέλφους να συμμετέχουν σε e-twinning έργο (100%).

Οι γονείς των παιδιών δήλωσαν πως είχαν επαρκή ενημέρωση για το έργο (81%), το έργο ενσωματώθηκε στο πρόγραμμα σπουδών (90%), πως ήταν καινοτόμο (89%), πως τα παιδιά τους απέκτησαν γνώσεις μέσα από το έργο (91%), οι δραστηριότητες άρεσαν στα παιδιά τους (95%), επιθυμούν να συμμετέχουν ξανά τα παιδιά τους σε e-twinning έργο (100%). Σε ερώτηση ανοιχτού τύπου «Τι πρόσφερε το έργο στο παιδί σας» απάντησαν πως το έργο πρόσφερε στο παιδί τους γνώση, εμπειρία, χαρά, δημιουργικότητα, συνεργασία, ομαδικότητα, ανάπτυξη των δυνατοτήτων του, συμμετοχή σε δημιουργικές δραστηριότητες, ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και φαντασίας και την ευκαιρία να συμμετέχει το παιδί σε δραστηριότητες έξω από τα στεγανά του σχολείου.

Κάνοντας τον απολογισμό της αξιολόγησης μπορεί να ειπωθεί πως οι μαθητές έμαθαν να συνεργάζονται, να συζητούν, να παίρνουν πρωτοβουλίες. Το ενδιαφέρον τους έμεινε αμείωτο και η συμμετοχή τους ήταν ενεργητική. Το θέμα τους άρεσε και το έδειξαν έμπρακτα. Ως εκ τούτου, θεωρείται πως οι στόχοι του έργου επιτεύχθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό.

Ας σημειωθεί πως, το συγκεκριμένο έργο έλαβε την εθνική ετικέτα ποιότητας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το παρόν έργο μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντική διδακτική παρέμβαση, η οποία αναδεικνύει την προστιθέμενη αξία του έργου, ανταποκρινόμενη στο σύγχρονο ψηφιακό σχολείο, διότι αξιοποιεί εκπαιδευτικά λογισμικά και εφαρμογές των ΤΠΕ. Είναι καινοτόμο και δημιουργικό, διότι χρησιμοποιεί εκπαιδευτικές τεχνικές όπως ομαδοσυνεργατική εργασία, δεν χρησιμοποιεί διδακτικό εγχειρίδιο, είναι διαθεματικό, οι στόχοι του ανταποκρίνονται στους στόχους του προγράμματος σπουδών και ο εκπαιδευτικός στηρίζει τη μαθησιακή εξέλιξη των μαθητών ως εμπυχωτής, καθοδηγητής και συντονιστής.

Ακόμη, το έργο ενίσχυσε τη συνεργασία ανάμεσα σε μαθητές και εκπαιδευτικούς, καλλιέργησε την ομαδικότητα και βοήθησε στην αλληλεπίδραση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μελών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Βλαχάβας, Ι., Δαγδιλέλης, Β., Ευαγγελίδης, Γ., Παπαδόπουλος, Γ., Σατράτζεμη, Μ. & Ψύλλος Δ. (2004). *Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην ελληνική εκπαίδευση: Απολογισμός και προοπτικές*. Θεσσαλονίκη: Μηχανισμός Εκδόσεων Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. (2013). *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. Τεύχος 1ο, Γενικό μέρος, Γ' έκδοση, Πάτρα: ΙΤΥΕ Διόφαντος.

Ματσαγγούρας, Η. (2003). *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Φωτοπούλου Α. (2005). *Αμπέλι σταφυλάκι και γλυκό κρασάκι*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Γερμανός

Χρυσafiδης, Κ. (2000). *Βιωματική – Επικοινωνιακή Διδασκαλία: Εισαγωγή της μεθόδου Project στο σχολείο*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Bruner, J. (1960). *The process of Education*. Cambridge: Harvard University.

Gardner, H. (1993). *Frames Of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books.

Vygotsky, L. (1934). *Το πρόβλημα του περιβάλλοντος*. Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

Ο τρύγος - Μια παρουσίαση για μικρά παιδιά (προσπελάστηκε στις 9/3/2018)

<https://www.youtube.com/watch?v=l7nXZE5dS3c>

Πώς φτιάχνεται το κρασί (προσπελάστηκε στις 9/3/2018)

<https://www.youtube.com/watch?v=E2uFx0yG3qU>

Σταφύλι, ο καρπός του Διονύσου (εκπαιδευτικό βίντεο) (προσπελάστηκε στις 9/3/2018)

<https://www.youtube.com/watch?v=29ukyDbUyTw>

Greek pottery Game: διαδικτυακό παιχνίδι (προσπελάστηκε στις 9/3/2018)

<http://www.bmkids.org.uk/greecepot.htm>

Memory με εικόνες – καρτέλες αγγείων (προσπελάστηκε στις 9/3/2018)

http://pythagoreionip.blogspot.gr/2013/11/blog-post_18.html